

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Jūsu Tiesības](#) > [Noziedzīgos Nodarījumos Cietušie](#) > [Cietušo Tiesības \(katrā Valstī\)](#) > 2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

2 - Paziņošana par noziegumu un manas tiesības izmeklēšanas vai tiesas procesa laikā

Kā es varu ziņot par noziegumu?

Jūs varat iesniegt sūdzību policijai vai žandarmērijai, kas to pārsūtīs tās vietas prokuroram, kurā izdarīts noziegums, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītāja dzīvesvietas vai apcietināšanas vietas prokuroram.

Jūs varat arī tieši vērsties pie prokurora, nosūtot vienkāršu vēstuli, kurā izskaidrots jums nodarītais kaitējums, norādīts nodarījuma datums un vieta, kā arī jūsu vārds, uzvārds un adrese.

Arī personas, kuras nav cietušie, var ziņot par noziegumu ar tādiem pašiem nosacījumiem.

Kā es varu uzzināt, kas notiek lietā?

Informācija cietušajam par izmeklēšanas norisi

Cietušais var prasīt policijai, žandarmērijai, prokuroram vai izmeklēšanas tiesnesim (ja lieta ir nodota tālāk) informāciju par to, kā norit izmeklēšana, kas attiecas uz viņu.

Nozieguma gadījumā, kā arī attiecībā uz konkrētiem nodarījumiem cietušais, kurš ir civilprasītājs procesā, saņems no izmeklēšanas tiesneša progresu ziņojumu ik pēc sešiem mēnešiem.

Informācija cietušajam par izmeklēšanas iznākumu

Kad izmeklēšana būs pabeigta, cietušais tiks informēts par pieņemto lēmumu — pieteikuma noraidīšanu, kriminālvajāšanai alternatīvu procedūru, tiesas izmeklēšanas sākšanu, apsūdzētā izsaukšanu uz tiesu. Ja notiks tiesvedība, cietušo informēs par apsūdzībām, kas izvirzītas pret aizdomās turēto, kā arī par tiesas sēdes datumu un vietu.

Informācija sūdzības iesniedzējam

Ikvienam, kurš ziņojis par noziegumu, prokurors informē par turpmāko procesa gaitu.

Vai man ir tiesības uz juridisko palīdzību (izmeklēšanas vai tiesvedības laikā)? Kādi ir nosacījumi?

Ja jums nav jurista, jūs varat saņemt informāciju par savām tiesībām un pienākumiem, vērsties tiesās, tiesību centros (*maisons de la justice et du droit*), juridiskās informācijas dienestos (*points d'accès au droit*), pilsētu rātsnamos un kopienu centros, kur cietušo atbalsta asociācijas rīko sanāksmes interesentiem. Neatkarīgi no jūsu vecuma, valstspiederības vai finanšu līdzekļiem jūs varat arī izmantot bezmaksas juridiskās konsultācijas, ko sniedz praktizējoši juristi minētajās vietās.

Jūs varat izmantot juridisko palīdzību, ja atbilstat šādiem nosacījumiem:

- jūs esat Francijas, Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederīgais vai tādas valsts valstspiederīgais, kas parakstījusi starptautisku konvenciju ar Franciju, vai jūsu pastāvīgā dzīvesvieta ir Francijā un jūs šajā valstī uzturaties likumīgi (šo nosacījumu nepiemēro, ja esat nepilngadīgais vai civilprasītājs);
- jūsu finanšu līdzekļi [1] nepārsniedz maksimālo sliekšni, kas noteikts Finanšu likumā. Šo nosacījumu

nepiemēro, ja esat cietis īpaši smagā noziegumā (tīšs mēģinājums atņemt jums dzīvību, spīdzināšana vai vardarbība, terorakts, izvarošana u. tml.), ja jūs saņemat aktīvas solidaritātes ienākumus (RSA) vai solidaritātes pabalstu veciem cilvēkiem un jums nav citu ienākumu avotu vai ja jūsu situācija ir īpaša, ņemot vērā strīda priekšmetu vai tiesvedības iespējamās izmaksas.

Juridiskā palīdzība attiecas uz šādiem izdevumiem:

- jurista honorāri;
- attiecīgā gadījumā — maksa tiesu izpildītājam;
- attiecīgā gadījumā — maksa par ekspertu atzinumiem u. tml.;
- jebkāda drošības nauda, ko jums var būt nepieciešams samaksāt.

Juridiskā palīdzība var būt pilnīga vai daļēja. Svarīgi ir pieteikties juridiskās palīdzības saņemšanai jau no procesa sākuma, jo izmaksas, kas būs radušās pirms pieteikuma iesniegšanas, netiks atlīdzinātas.

Jūs varat saņemt informāciju un juridiskās palīdzības pieteikuma veidlapu no sava jurista, tiesību centrā, pilsētas rātsnamā, jūsu dzīvesvietas tiesā vai tiesā, kas izskata attiecīgo lietu. Veidlapu var arī lejupielādēt no šādas saites: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/R1444>.

[1] *Ar finanšu līdzekļiem saistītie nosacījumi juridiskās palīdzības saņemšanai*
. Lai novērtētu jūsu vajadzības pēc juridiskās palīdzības, iestādes ņems vērā līdzekļus, ko esat saņēmis iepriekšējā gadā pirms pieteikuma iesniegšanas laikposmā no 1. janvāra līdz 31. decembrim. Minētie līdzekļi ietver visu veidu ienākumus, izņemot ģimenes pabalstus un konkrētus sociālos pabalstus. Ņem vērā arī jūsu laulātā, partnera, apgādājamā(-o) bērna(-u) un visu parasti kopā ar jums dzīvojošo personu līdzekļus.

Vai es varu pieprasīt izdevumu atlīdzināšanu (par daļību izmeklēšanā/tiesvedībā)? Ar kādiem nosacījumiem?

Izmaksas, kas saistītas ar konkrētu procesu (ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi), var segt jūsu tiesiskās aizsardzības apdrošināšana, ja tā paredz pilnībā vai daļēji segt maksu par juridiskajiem pakalpojumiem, maksu tiesu izpildītājiem, tiesvedības vai darījumu izmaksas vai maksu par ekspertu atzinumiem.

Citos gadījumos, kad tiek pasludināts spriedums un kad tiesa lemj par zaudējumu atlīdzināšanu, notiesātajai personai liek segt šos izdevumus pēc jūsu pieprasījuma.

Vai man ir pārsūdzības tiesības, ja mana lieta tiek izbeigta, nenonākot tiesā?

Ja prokurors izmeklēšanas beigās nolemj lietu izbeigt, jūs varat šādu lēmumu pārsūdzēt, iesniedzot pieteikumu apelācijas tiesas ģenerālprokuroram tajā jurisdikcijā, kurā atrodas tiesa, kas izbeigusi lietu.

Ja ģenerālprokurors uzskata, ka ir vajadzīga tiesvedība, viņš var likt prokuroram uzsākt kriminālprocesu. Ja ģenerālprokurors uzskatīs jūsu prasījumu par nepamatotu, jūs informēs, ka uz jūsu pārsūdzības pamata netiks īstenota turpmāka rīcība.

Turklāt, ja prokuroram iesniegtā sūdzība tiek noraidīta vai ja ir pagājuši trīs mēneši kopš sūdzības iesniegšanas, jūs varat iesniegt sūdzību tieši kompetentajam izmeklēšanas tiesnesim, kļūstot par civilprasītāju.

Visbeidzot, jūs varat prasīt, lai ar tiesas izpildītāja izsniegtu tiesas pavēsti iespējamais noziedzīgā nodarījuma izdarītājs tiek tieši izsaukts uz tiesu — tādā gadījumā jums būs jāsamaksā drošības nauda, kuras summu noteiks tiesa, ņemot vērā jūsu finanšu līdzekļus.

Vai es varu iesaistīties tiesvedībā?

Jūs informēs par tiesas sēdes datumu, un jūs varat piedalīties uzklaušānā. Dažos gadījumos tiesas sēde nav atklāta, un jūs varēsiet uzturēties tiesas zālē tikai jūsu liecības sniegšanas laikā. Jums nebūs atļauts piedalīties visā

tiesas sēdē, ja tā nebūs atklāta (notiks aiz slēgtām durvīm), izņemot, ja jūs būsit civilprasītājs attiecīgajā procesā.

Jums ir beznosacījuma tiesības prasīt, lai jums visā tiesvedībā palīdz cietušo atbalsta asociācija. Šo asociāciju locekļi var palīdzēt jums, kad jūs iesniedzat pieteikumu, lai kļūtu par civilprasītāju; viņi var būt klāt dažādu veidu uzklaušīšanā un var palīdzēt jums saprast tiesnešu darbības un lēmumus.

Ja jums būs grūtības saprast franču valodu vai izteikties franču valodā, jums tiks pieaicināts tulks.

Uzklaušīšanas laikā civilprasītājs var izsaukt lieciniekus vai iebilst pret konkrētu liecinieku uzklaušīšanu.

Cietušais vai civilprasītājs var uzdot jautājumus lieciniekiem un apsūdzētajam/atbildētājam ar tiesas priekšsēdētāja starpniecību.

Visbeidzot, jūs varat iesniegt secinājumus (rakstiskas piezīmes) par procesa tehniskajiem aspektiem, tiesību aktiem un/vai lietas faktiem, uz kuriem tiesnesim ir jāatbild.

Kāds ir mans oficiālais statuss tiesvedības sistēmā? Piemēram, vai es esmu vai varu izvēlēties būt cietušais, liecinieks, civilprasītājs vai privātās apsūdzības uzturētājs?

Tiklīdz par attiecīgajiem faktiem ir informēta tiesu sistēma vai policija un žandarmērija, ar cietušo sazinās, lai viņu uzaicinātu uz iztaujāšanu.

Cietušais nav atbildīgs par apsūdzētā atrašanās vietas noskaidrošanu vai viņa vainas pierādīšanu — tas ir prokurora uzdevums. Tomēr cietušajam var prasīt sniegt jebkādu informāciju vai pierādījumus (medicīniskas izziņas, liecinieku identitāti utt.), lai palīdzētu noskaidrot patiesību.

Cietušais var izvēlēties kļūt par civilprasītāju — tādā gadījumā viņam ir tiesības pieprasīt finansiālu kompensāciju par nodarīto kaitējumu un izmantot jurista palīdzību.

Kādas ir manas tiesības un pienākumi šādā statusā?

Tiklīdz izmeklēšana būs nodota policijai vai žandarmērijai, tā iztaujās cietušo. Šādā gadījumā tā cietušo vienmēr informēs par viņa tiesībām:

- saņemt zaudējumu atlīdzību vai citu atbilstošu kompensāciju par viņam radītajiem zaudējumiem, tostarp attiecīgā gadījumā pieprasīt atjaunojošās justīcijas pasākumu;
- kļūt par civilprasītāju vai nu prokurora ierosinātas prasības ietvaros, vai tieši izsniedzot noziedzīgā nodarījuma izdarītājam pavēsti ierasties kompetentajā tiesā vai iesniedzot sūdzību izmeklēšanas tiesnesim;
- ja cietušais vēlas kļūt par civilprasītāju — prasīt, lai viņam palīdz jurists pēc viņa izvēles vai lai pēc viņa pieprasījuma advokātu asociācijas priekšsēdētājs kompetentajā tiesā norīko viņam juristu; šādā gadījumā izmaksas sedz cietušais, izņemot, ja viņš atbilst nosacījumiem, lai saņemtu juridisko palīdzību, vai viņam ir tiesiskās aizsardzības apdrošināšana;
- prasīt, lai viņam palīdz dienests, kas pieder pie vienas vai vairākām publiskām iestādēm, vai apstiprināta cietušo atbalsta asociācija;
- ja piemērojams — konkrētu nodarījumu gadījumā iesniegt pieteikumu noziegumos cietušo kompensācijas padomei;
- tikt informētam par pieejamiem aizsardzības pasākumiem, tostarp aizsardzības rīkojumiem. Cietušos arī informē par vardarbības īstenotājiem piespriestajiem sodiem un par iespējamo notiesājošo spriedumu izpildes nosacījumiem;
- cietušajiem, kuri nesaprot franču valodu — izmantot tulka pakalpojumus un saņemt viņu tiesību īstenošanai būtiskas informācijas tulkojumu;
- prasīt, lai pēc pieprasījuma viņu visos procesa posmos pavada viņa juridiskais pārstāvis vai pieaugušais pēc viņa izvēles, ja vien kompetentā tiesas iestāde pamatotu iemeslu dēļ neizlemj citādi;
- deklarēt kā savu adresi trešās personas adresi, saņemot šādas personas skaidru piekrišanu.

Cietušajam jāierodas tiesā un jāliecina, ja viņš ir izsaukts uz tiesu kā liecinieks.

Civilprasītājam nav jāierodas personīgi, ja viņu pārstāv jurists. Tomēr, ja civilprasītājs neierodas un viņu nepārstāv jurists, pieņem, ka viņš ir atteicies no sava prasījuma, izņemot, ja viņš ir iesniedzis tiesā rakstisku sava prasījuma izklāstu.

Civilprasītājs un cietušais, kurš ir izsaukts sniegt liecību tiesā, var atprasīt izmaksas, kas radušās saistībā ar viņa ierašanos uz uzklaušīšanu, ja viņš to pieprasa tiesas sēdes laikā.

Vai es varu sniegt paziņojumus tiesvedības laikā vai iesniegt pierādījumus? Ar kādiem nosacījumiem?

Jūs varat sniegt paziņojumus uzklaušīšanas laikā un iesniegt pierādījumus, tomēr šajā sakarā ir jāievēro sacīkstes princips, un attiecīgie paziņojumi vai pierādījumi iepriekš ir jāpārsūta aizstāvības pusei (iespējamam noziedzīgā nodarījuma izdarītājam un/vai viņa juristam), kā arī prokuroram.

Jūs varat kļūt par civilprasītāju vai nu individuāli, vai ar jurista palīdzību.

Jums jānorāda prasītās zaudējumu/procentu atlīdzības summa (naudas summa, kas maksājama, lai kompensētu materiālos zaudējumus, ciešanas, laiku, kas zaudēts to darbību dēļ, kurās jūs bijāt cietušais). Cietušo atbalsta asociācija var sniegt jums norādījumus šajā procesā.

Kādu informāciju es saņemšu tiesvedības laikā?

Tiesvedības laikā cietušais tiek informēts par viņa tiesībām kļūt par civilprasītāju, saņemt jurista palīdzību un atbilstoši konkrētiem nosacījumiem izmantot juridisko palīdzību, kā arī par iespēju prasīt, lai viņu pavada cietušo atbalsta asociācijas pārstāvis.

Cietušais, kurš kļuvis par civilprasītāju, tiks informēts, ka konkrētos gadījumos viņš var iesniegt pieteikumu noziegumos cietušo kompensācijas padomei (CIVI) par zaudējumu un procentu atlīdzināšanu, ja tiesa tā nospriež.

Vai es varēšu piekļūt tiesas materiāliem?

Krimināltiesā un Policijas tiesā jūs nevarēsiet tieši piekļūt lietas materiāliem; jums vispirms jāsaņem prokurora piekrišana.

Tomēr, ja esat civilprasītājs, jūs varat iepazīties ar lietas materiāliem tieši vai — attiecīgā gadījumā — ar sava jurista starpniecību vai pieprasīt to kopiju.

Zvērināto tiesā jūs varat saņemt bezmaksas kopijas no policijas ziņojumiem, kuros reģistrēts nodarījums, liecinieku rakstiskajām liecībām un ekspertu atzinumiem, kā arī citu ar tiesvedību saistītu dokumentu kopijas.

■ Lapa atjaunināta: 02/07/2025

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.